

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

**ESITTÄVIEN ALOJEN TYÖELÄMÄNÄYTÖT-
KESKUSTELUTILAISUUS 11.9.2025**

NÄYTTÖTOIMINNAN LAADUN SELVITYS 2022

Paula Kilpeläinen, KARVI

Selvityksen taustaa ja tavoitteet

- Selvitys oli osa OKM:n ja OPH:n koordinoimaa ammatillisen koulutuksen laatua ja tasa-arvoa parantavaa *Oikeus osata* –kehittämishjelmaa, joka toteutettiin vuosina 2020-2022
- Kehittämishjelman tavoitteena on ollut varmistaa, että kaikki ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat saavat hyvät perustaidot työtä, elämää ja elinikäistä oppimista varten sekä vankan ammattiosaamisen
- Kehittämishjelman yhtenä tavoitteena oli muun muassa selvittää kaikkien ammatillisen koulutuksen järjestäjien näyttötoiminnan laatua ja näytöissä osoitettuja oppimistuloksia
- Selvitys toteutettiin ilman erillisiä tiedonkeruita ja siinä hyödynnettiin Karvin ja muiden tahojen toteuttamien arviointien ja selvitysten tuloksia, Koski-rekisteriä sekä kansallisia amis- ja työelämäpalautteita

Selvitys kattaa noin 350 000 opiskelijan suoritustiedot noin 1 400 000 näytöstä vuosilta 2018-2022

SELVITYKSEN TAVOITTEET

Miten hyvin ammatillisen koulutuksen 1.1.2018 voimaantullut lainsäädäntö toteutuu koulutuksen järjestäjien näyttötoiminnassa?

Miten näytöt suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhteistyössä koulutuksen järjestäjien, opiskelijoiden ja työelämän kanssa?

Millaisia ovat näytöissä osoitetut oppimistulokset?

Mitkä ovat koulutuksen järjestäjien näyttötoiminnan vahvuudet ja kehittämistarpeet?

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Näyttöjen suunnittelu- ja toteuttamiskäytännöt

Näyttöjen suunnittelu

Koulutuksen järjestäjä vastaa näytön suunnittelusta ja suunnittelu tehdään yhdessä opiskelijan ja työpaikan edustajan kanssa. (Opetushallitus 2022a.)

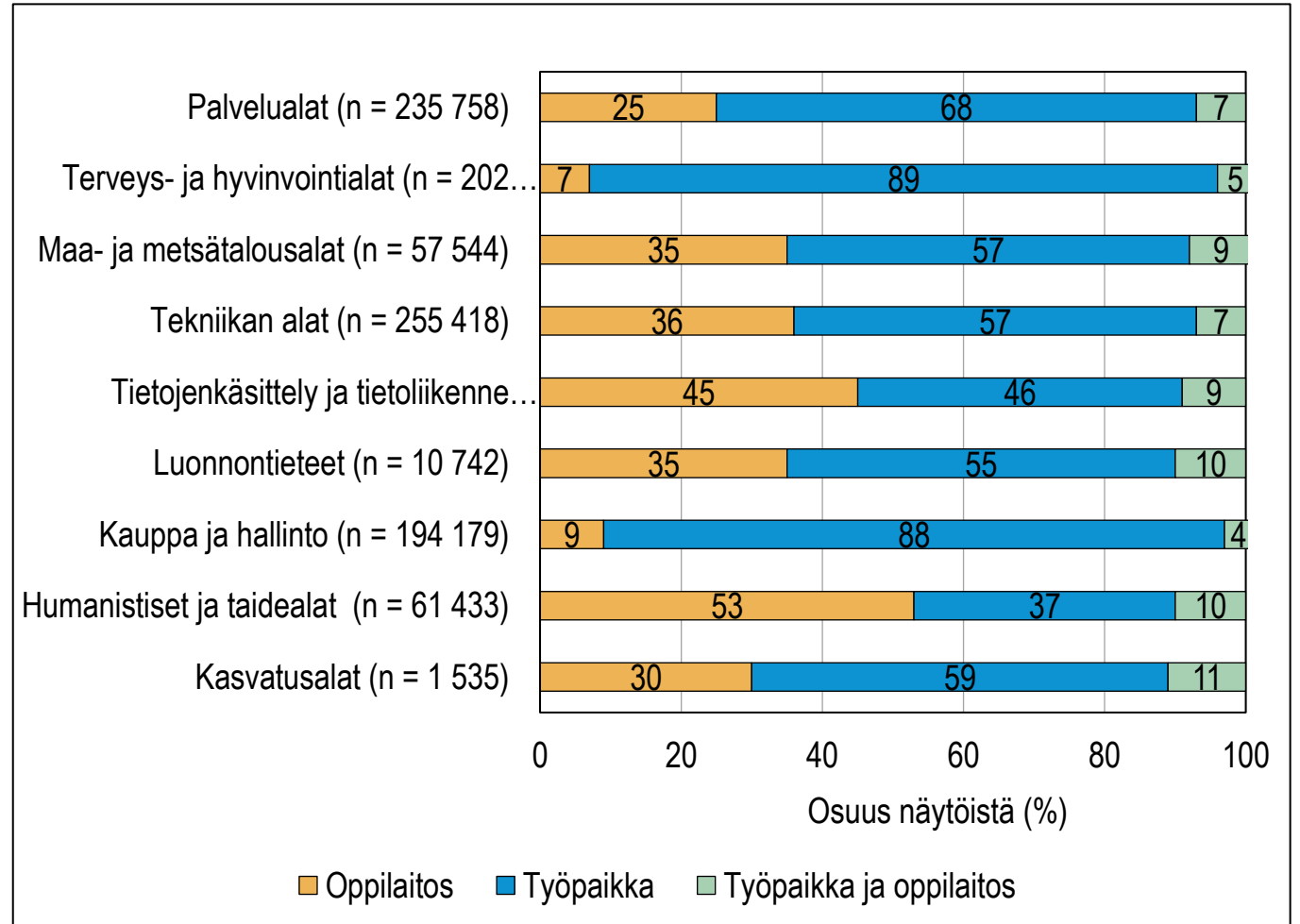
- Näyttöjen suunnittelukäytännöissä on vaihtelua koulutuksen järjestäjien, alojen ja tutkintojen välillä
- Reilu puolet (53 %) näytöistä suunnitellaan **aina** yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa
- Kolmikantainen suunnittelu on yleisintä terveys- ja hyvinvointialoilla ja harvinaisinta maa- ja metsätalousaloilla.
- Opiskelijat ovat keskimäärin hyvin tyytyväisiä mahdollisuuksiinsa osallistua näyttöjen suunnitteluun (ka.4,3).
- Tyytyväisimpiä näyttöjen suunnitteluun ovat terveys- ja hyvinvointialojen sekä luonnontieteiden opiskelijat ja tyytymättömmimpiä tietojenkäsittelyn ja tietoliikenteen (ICT) alan opiskelijat (Humanistiset ja taidealat ka.4,1)

Henkilöstön näkemys siitä, kuinka usein opiskelija, opettaja ja työpaikkaohjaaja suunnittelevat näytön yhdessä Humanistiset ja taidealat-koulutusalailla

Asteikko	Koulutuksen järjestäjät	
	%	n
Ei koskaan	0	0
Harvoin	2	1
Joskus	9	5
Usein	40	21
Aina	49	26
Yhteensä	100	53

Näyttöympäristöt aloittain 2018-2022

- Näyttöympäristöissä on suurta vaihtelua alojen välillä sekä niiden sisällä eri tutkinnoissa
- Lähes kaikki terveys- ja hyvinvointialojen sekä kaupan ja hallinnon alan näytöt järjestetään työpaikoilla tai työpaikkojen ja oppilaitosten yhdistelmänäytteinä
- Enemmistö humanististen ja taidealojen sekä suuri osa myös tietojenkäsittelyn ja tietoliikenteen (ICT) alan näytöistä toteutetaan oppilaitosympäristöissä
- Noin kolmannes maa- ja metsätalousalojen, tekniikan alojen, luonnontieteiden sekä kasvatustieteiden näytöistä on järjestetty oppilaitoksessa
- Eri alojen ja tutkintojen näyttöympäristöissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosien 2018–2022 aikana

Näyttöympäristöt humanistiset ja taidealat-koulutusosalalla vuosina 2018-2022

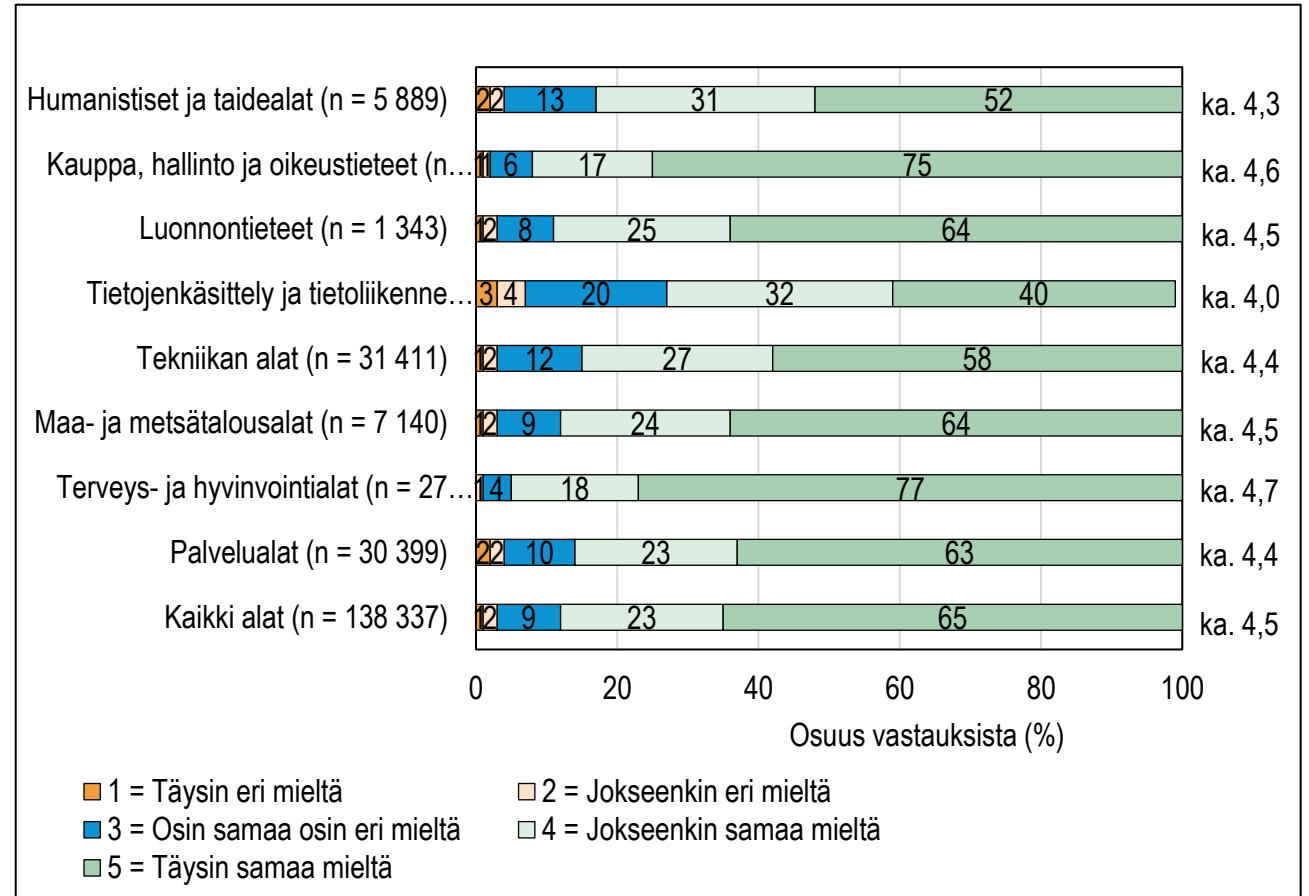
Tutkinto/koulutusala	Oppilaitos (%)	Työpaikka (%)	Työpaikka ja oppilaitos (%)	Näyttöjä yhteensä
Humanistiset ja taidealat				
Musiikkialan perustutkinto	40	31	30	6 678
Sirkusalan perustutkinto	82	15	3	208
Tanssialan perustutkinto	31	62	7	641

Tutkinto/koulutusala	Oppilaitos (%)	Työpaikka (%)	Työpaikka ja oppilaitos (%)	Näyttöjä yhteensä
Humanistiset ja taidealat				
Esitys- ja teatteritekniikan ammattitutkinto	9	52	39	615
Musiikkituotannon ammattitutkinto	33	31	36	639

Tutkinto/koulutusala	Oppilaitos (%)	Työpaikka (%)	Työpaikka ja oppilaitos (%)	Näyttöjä yhteensä
Humanistiset ja taidealat				
Esitys- ja teatteritekniikan erikoisammattitutkinto	63	33	4	27

Näyttöjen toteuttaminen opiskelijoiden ja työelämän kokemana

- Suurin osa (88 %) opiskelijoista kokee, että näytöt ovat vastanneet todellisia työelämän tehtäviä
- Tyytyväisimpiä näyttöjen vastaavuuteen työelämän tehtäviin ovat terveys- ja hyvinvointialan opiskelijat, hieman tyytymättömämpiä tietojenkäsittelyn ja tietoliikenteen alan opiskelijat
- Työelämäpalautteen mukaan työpaikkaohjaajat ovat pääosin hyvin tyytyväisiä näyttöjen toteutukseen yhteistyössä oppilaitosten kanssa (ka. 4,4, asteikko 1-5), ei merkittäviä eroja alojen ja tutkintotyypin mukaan

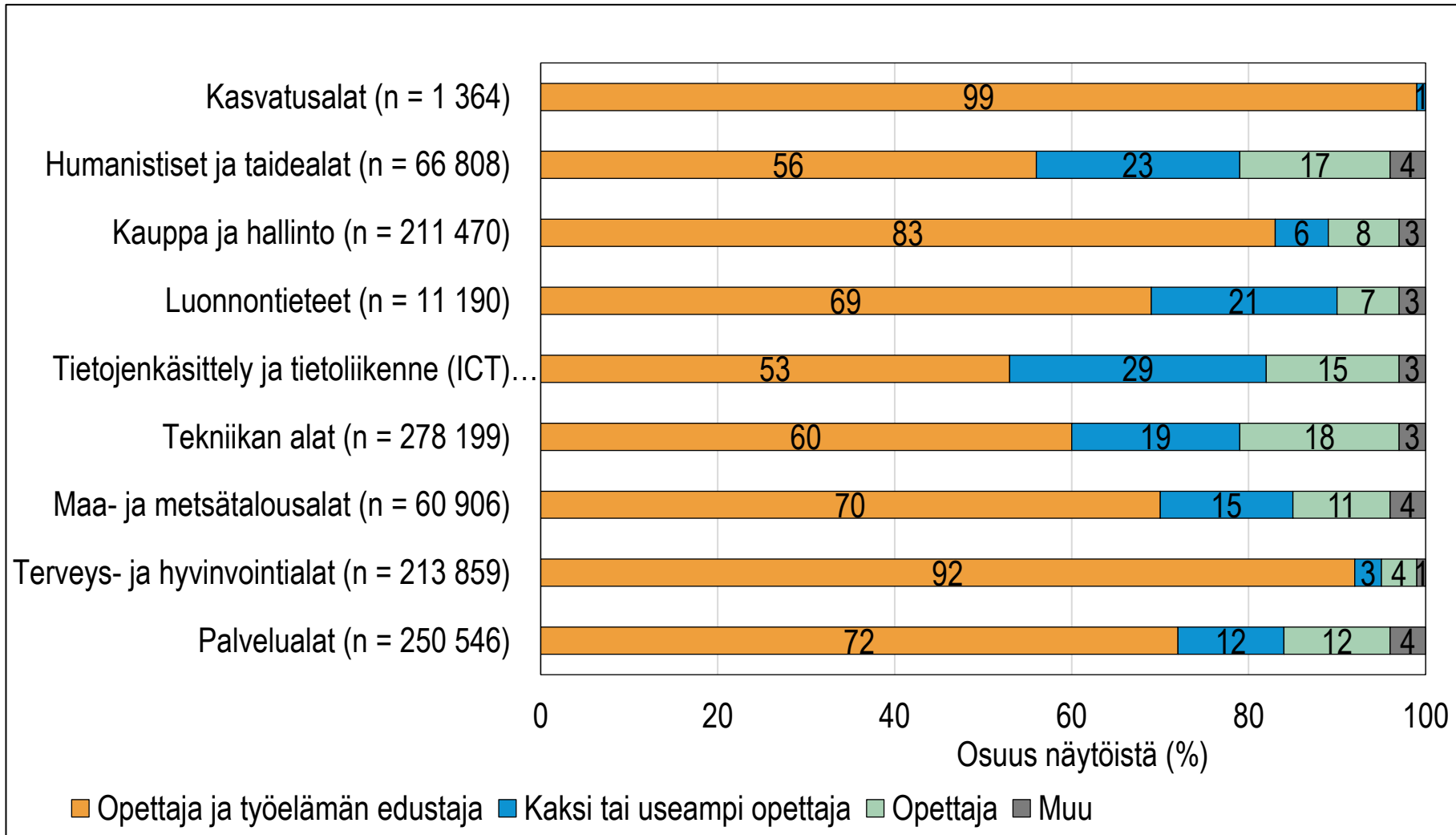
Opiskelijoiden kokemukset näyttöjen vastaavuudesta todellisiin työelämän tehtäviin amispalautteessa 1.7.2018–30.3.2022. (Lähde: Vipunen) (rahoituskausittain tarkasteltuna suuria muutoksia ei ollut tapahtunut opiskelijoiden vastausten keskiarvoissa vuosina 2018-2022)

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Näyttöjen arviointikäytännöt

Näyttöjen arviointi eri aloilla 2018-2022

Musiikkialan perustutkinnossa opettajan ja työpaikan yhdessä arvioimien näyttöjen osuus oli 70 prosenttia

Sirkusalan perustutkinnossa ei ollut juuri lainkaan opettajan ja työelämän edustajan yhdessä arvioimia näyttöjä

Lähes kaikissa alan ammattitutkinnoissa ja erikoisammattitutkinnoissa opettajien ja työelämän edustajien yhdessä arvioimien näyttöjen osuus oli yli 75 prosenttia.

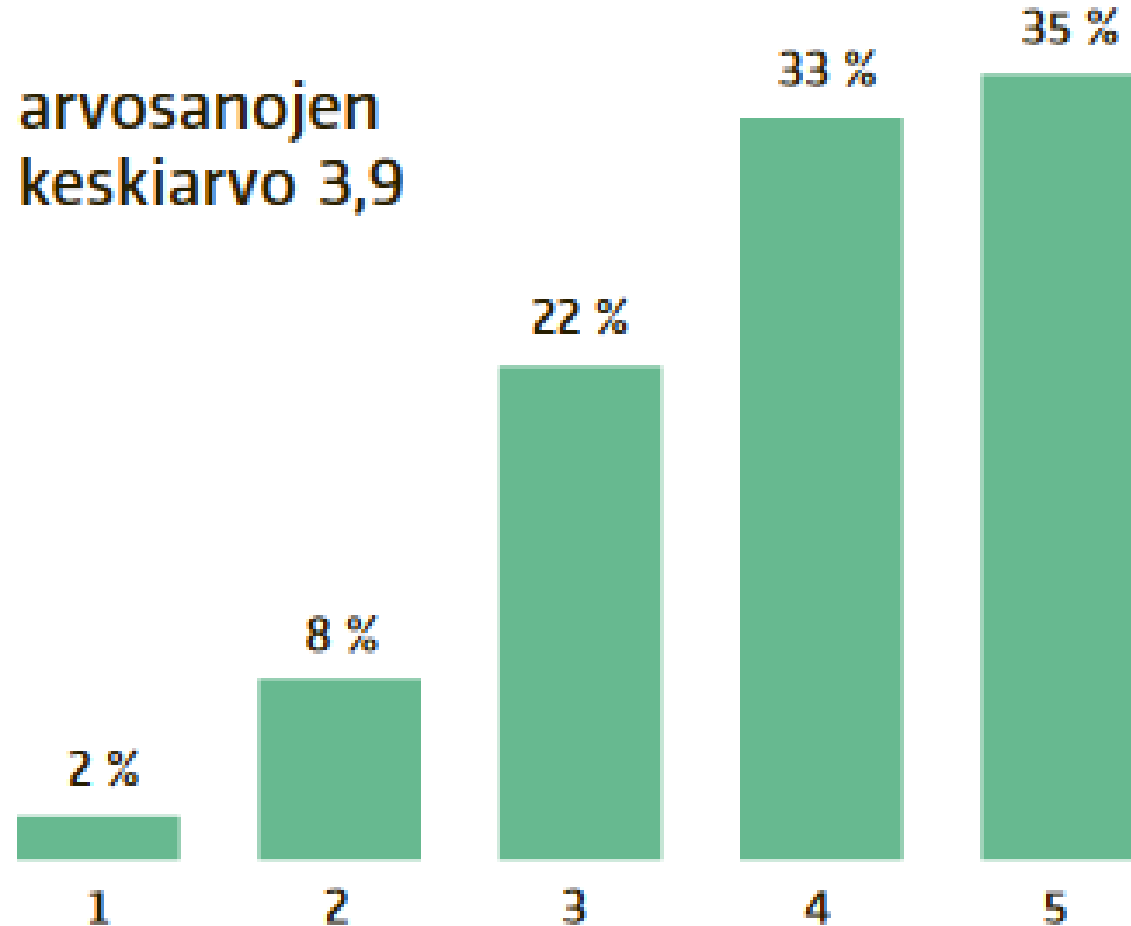

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Näyttöjen arvosanat

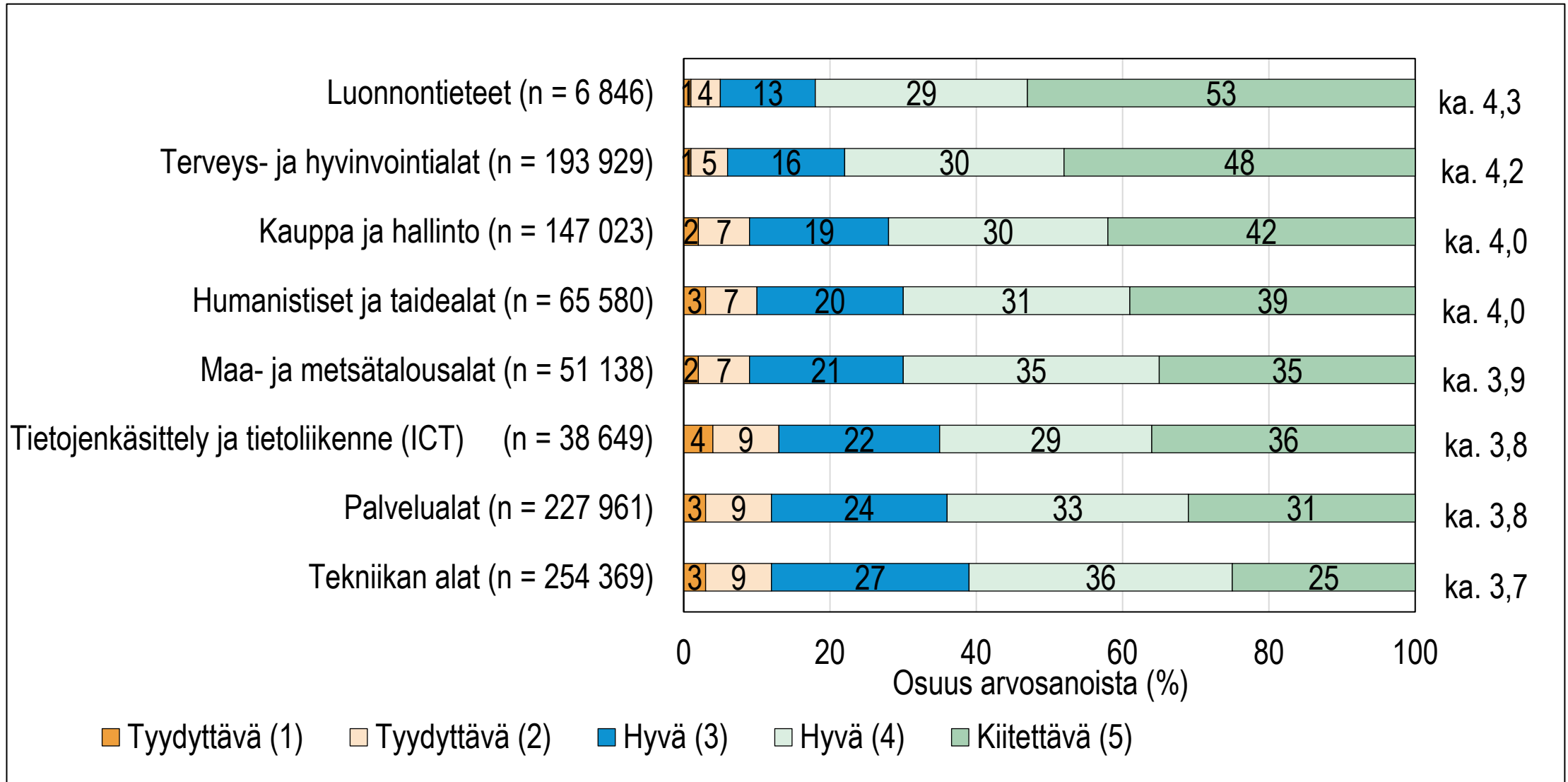
Näyttöjen arvosanat

arvosanojen
keskiarvo 3,9

- Arvosanat keskimäärin erittäin hyviä
- Arvosanoissa ei merkittäviä eroja opiskelijan äidinkielen ja sukupuolen tai koulutuksen järjestäjän koon ja sijainnin mukaan tarkasteltuna

Näyttöjen arvosanat eri koulutusaloilla

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Työpaikkaohjaajien osaaminen

Työpaikkaohjaajien osaamisen varmistaminen ja kehittäminen

- Työpaikkaohjaajien osaamisen varmistaminen ja kehittäminen vaihtelee paljon koulutuksen järjestäjien ja tutkintojen välillä ja se on edelleen iso haaste osalla koulutuksen järjestäjistä
- Suurin osa järjestäjistä (73 %) tarjoaa työpaikkaohjaajille säännöllisesti mahdollisuuksia ohjaus- ja arviointiosaamisen kehittämiseen
- Noin kymmenesosa järjestäjistä ei tarjoa top-ohjaajille säännöllisesti mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen
- Työelämäpalautteen mukaan top-ohjaajat ovat keskimäärin hyvin tyytyväisiä perehdytyksen riittävyyteen (ka. 4,1): noin 78 prosenttia TOP-ohjaajista koki saaneensa riittävästi perehdytystä näytön arviointiin ja noin 7 prosenttia ohjaajista koki, ettei oppilaitos ollut tarjonnut riittävästi perehdytystä näyttöjen arviointiin.
- Työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämiseen on käytössä monipuolisia menetelmiä ja erilaiset perehdytysmateriaalit, kuten oppaat, esitteet, Ohjaan.fi -sivusto sekä Parasta hankkeen -materiaalit ovat keskeisessä roolissa työpaikkaohjaajien perehdytyksessä.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä näyttötoiminnan laadusta

Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä näyttötoiminnan laadusta (1/2)

- **Näyttöjen suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointikäytännöissä on vaihtelua järjestäjittäin ja tutkinnoittain**
 - Näyttöjä ei aina suunnitella yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa
 - Työpaikalla järjestettyjen näyttöjen osuus vaihtelee koulutuksen järjestäjien ja tutkintojen välillä
 - Lain edellyttämä kahden arvioijan osallistuminen näytön arvosanasta päättämiseen ei toteudu kymmenesosassa näytöistä
- **Näyttöjen arvosanat ovat keskimäärin erittäin hyviä – arvosanoissa eroja näyttöympäristön ja arvioijien mukaan**
 - Arvosanoista reilu puolet on hyviä (3–4), reilu kolmannes kiitettäviä (5) ja noin kymmenesosa tyydyttäviä (1–2).
 - Arvosanoissa ei merkittäviä eroja opiskelijan äidinkielen ja sukupuolen sekä koulutuksen järjestäjän koon ja sijainnin mukaan tarkasteltuna
 - Arvosanat ovat keskimäärin parempia silloin, kun työelämän edustaja osallistuu arviointiin ja kun näyttö järjestetään työpaikalla

Koronapandemialla ei merkittäviä vaikutuksia näyttöympäristöihin, näyttöjen arviointiin ja arvosanoihin

Johtopäätöksiä näyttötoiminnan laadusta (2/2)

- **Työpaikkaohjaajien ohjaus- ja arviointiosaaminen vaihtelee paljon**
 - Työpaikkaohjaajien osaamisen varmistaminen ja kehittäminen vaihtelee paljon koulutuksen järjestäjien ja tutkintojen välillä
 - Työpaikkaohjaajien osaamisen varmistaminen ja kehittäminen on edelleen iso haaste osalla koulutuksen järjestäjistä
 - Useilla koulutuksen järjestäjillä on monipuolisia ja vaihtoehtoisia tapoja työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämiseen

- **Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ei toteudu näyttötoiminnassa**
 - Kaikki opiskelijat eivät pääse näyttämään osaamistaan aidoissa työelämän tilanteissa ja työelämän arvioimana
 - Opiskelijan näytön arvosanaan vaikuttaa paljon se, missä hän osaamisensa näyttää ja kuka/ketkä näytön arvioivat
 - Työpaikkaohjaajien ohjaus ja arviointiosaaminen vaihtelee paljon, mikä vaikuttaa opiskelijan saaman ohjauksen laatuun, oppimiseen ja arvioinnin luotettavuuteen